

COVID -19, epidemiologinen arvio

(Arvio tehdään pääosin EU:n ja Schengenin ulkopuolisista maista ja alueista.)

(Arvion tekemisessä on käytetty ECDC:n (9.9.2021) ja WHO (7.9.2021) julkaisemia tietoja. Lisäksi rokotustietoja on saatu ECDC:n ja WHO:n Euroopan alueen interaktiivisista palveluista (dashboards). Muut mahdolliset lähteet mainitaan tekstissä.)

(Tässä arviossa tapausmäärällä tarkoitetaan yleensä viikkoa kohden raportoituja COVID-19-tautitapauksia.)

1. Yleistä epidemiologisen tilanteen arvioinnista

Epidemiologisen tilanteen kehittymiseen vaikuttavat olennaisesti eri maiden asettamat rajoitukset ja niiden mahdollinen poistaminen tai uudelleen asettaminen sekä koronarokotusten kattavuuden lisääntyminen väestössä. Tilanteen ennustamista vaikeuttaa myös se, että eri maissa on hyvin erilaiset terveydenhuolto- sekä tartuntatautien seuranta- ja raportointijärjestelmät. Osassa maailman maista on suuria puutteita mahdollisuudessa hakeutua hoitoon ja saada varmennettu COVID-19-diagnoosi. Myös maiden kyvyssä suorittaa tartunnan jäljitystä ja katkaista tartuntaketjuja on isoja eroja. Raportoitu pieni määrä uusia koronatapauksia voi kertoa maan epidemiologisesta tilanteesta, mutta se voi myös johtua vähäisestä testaamisesta ja puuttuvasta tartunnan jäljityksestä.

2. Yleiskuva

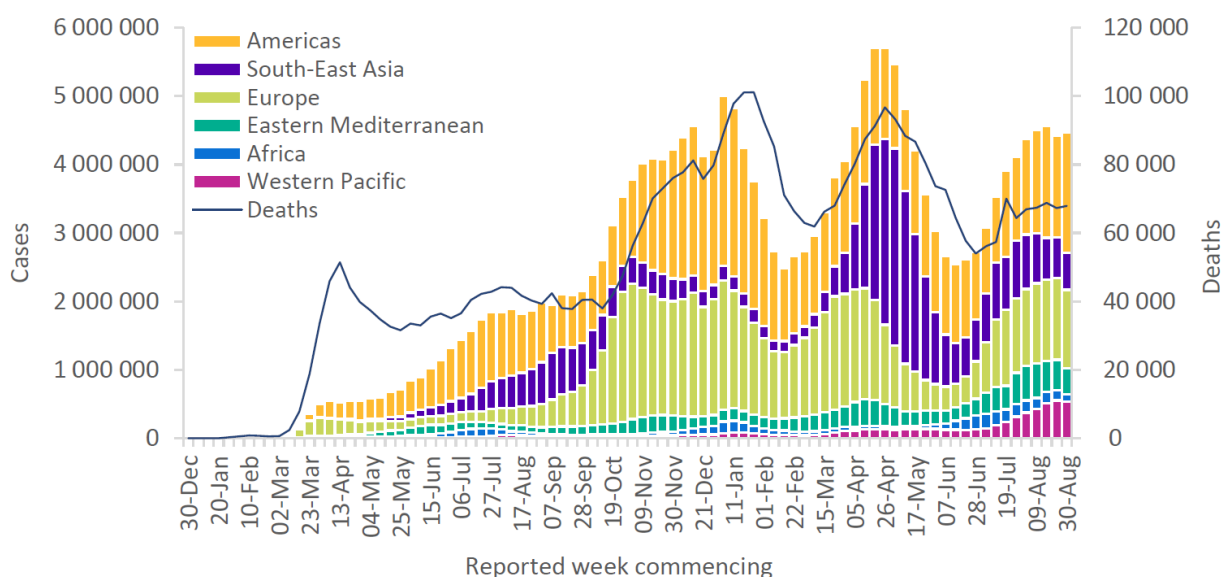
Koronavirusepidemia jatkuu maailmalla edelleen voimakkaana. Varmistettujen COVID-19-tapausten määrä ylitti 220 miljoonaa 5.9.2021. Viikkoa (35) kohden raportoitujen uusien tapausten määrä ja COVID-19 liittyvien kuolemantapausten määrä on stabilisoitunut ja samansuuruista, kuin edellisellä viikolla, mutta alueellisia eroja on. Tapausmäärien kasvu oli edelleen voimakkainta Amerikoissa (19 % kasvu). Kaikilla muilla alueilla tapausmäärissä viikkoa kohden ei tapahtunut muutoksia tai niissä havaittiin laskua. COVID-19 liittyvät kuolemantapaukset kasvoivat viikolla 35 eniten Euroopassa (20 %) ja Amerikoissa (17 %). Eniten COVID-19-tapauksia Euroopan alueella raportoitiin Isossa-Britanniassa ja kuolemantapauksia Venäjällä. Koko maailmassa eniten uusia tartuntoja todettiin USA:ssa. Australiassa pitkän rauhallisen jakson jälkeen alkanut uusi epidemia-aalto jatkuu yhä. Australia on raportoinut myös COVID-19 liittyvistä kuolemantapauksista. Uudessa-Seelannissa on myös tapahtunut paikallista viruksen leviämistä, mutta epidemiatilanne on rauhoittumassa.

Uusia koronavirusmuunnoksia on löydetty laajalti ympäri maailmaa, ja ne aiheuttavat suurimman osan tartunnoista. WHO on nimennyt (8.6.2021 raportissa) koronavirusmuunnokset uudella tavalla. **Alfa**-virusmuunnosta eli Britanniassa havaittua muuntunutta virustyyppiä (tieteelliseltä nimeltään 20B/501Y.V1 tai B.1.1.7) on WHO:n mukaan löydetty 194 maasta. **Beta**-virusmuunnosta eli Etelä-Afrikassa havaittua virustyyppiä (tieteelliseltä nimeltään 20C/501Y.V2 tai B.1.351) on löydetty 141 maasta ja kaikista maanosista. **Gamma**-virusmuunnosta eli brasilialaista virustyyppiä (tieteelliseltä nimeltään B.1.1.28.1 tai P.1) on löydetty 92 eri maasta lähinnä Amerikasta ja Euroopasta sekä useista Aasian maista, Australiasta ja Uudesta-

Seelannista. Intian virusmuunnosta (tieteelliseltä nimeltään B.1.617.2-virusmuunnos) ja WHO:n nimeämisyhteisöissä siis **Delta**-virusmuunnosta on löydetty 174 maasta.

Kuva 1. COVID-19 tapausten määrä ja kuolemat viikkoa kohden eri mantereilla, Lähde WHO 5.9.2021

Figure 1. COVID-19 cases reported weekly by WHO Region, and global deaths, as of 5 September 2021**

3. EU:n ja Schengenin ulkopuoliset maat ja alueet

3.1 Itä-Eurooppa ja Balkanin alue

Venäjän 14 päivän ilmaantuvuus 100 000 henkilöä kohden 9.9.2021 oli 177. Venäjällä tapausmäärät kasvoivat voimakkaasti kesäkuussa. Heinäkuun puolivälissä tapausmäärien kasvu taittui ja elokuussa kääntyi hitaaseen laskuun, joka yhä jatkuu. Tilanne vaihtelee maan sisällä. Pietarin 14 päivän ilmaantuvuus 100 000 henkilöä kohden 9.9.2021 oli 301, Leningradin alueen 145, Karjalan tasavallan 337 ja Muurmanskin alueen 285. Moskovassa ilmaantuvuus 100 000 henkilöä kohden 9.9.2021 oli 162. Kaikilla näillä alueilla tapausmäärät ovat hienoisessa laskussa. Venäjän rokotuskattavuudet 9.9.2021 yhden ja kahden annoksen saaneiden osalta olivat 30,8 % ja 26,7 %. (Suomen Moskovan suurlähetystön antama tieto). Venäjä raportoi kesällä selvästi enemmän COVID-19 liittyviä kuolemantapauksia päivää kohden kuin mitä talven 2021 epidemia-aallon aikana.

Ukrainan epidemiatilanne on selvästi parantunut kevään tilanteeseen nähden ja tapausmäärät laskeneet voimakkaasti. Viimeisten viikkojen aikana tapausmäärissä on tapahtunut pientä kasvua. Ukrainan 14 päivän ilmaantuvuus 100 000 henkilöä kohden 6.9.2021 oli 52,9. Rokotuskattavuus (täysin rokotettuja) 7.9.2021 oli 10 %.

Valko-Venäjän 14 päivän ilmaantuvuus 100 000 henkilöä kohden 6.9.2021 oli 230. Uusien tapausten määrä on laskenut talven huippulukemista, mutta viimeisten viikkojen aikana uusien tapausten määrä on kääntynyt

kasvuun ja epidemia jatkuu edelleen kohtuullisen voimakkaana. Rokotuskattavuus (täysi rokotussarja) 29.8.2021 oli 14 %.

Moldovan 14 päivän ilmaantuvuus 100 000 henkilöä kohden 6.9.2021 oli 143. Tapausmäärät ovat laskeneet selvästi talven ja kevään huippulukemista, mutta viime viikkoina on havaittavissa kasvua tapausten määrissä. Rokotuskattavuus (täysi rokotussarja) 6.9.2021 oli 18%.

Balkanin alueella epidemiatilanne parantui selvästi kevään kuluessa, mutta nyt tapausmäärissä nähdään kaikkien maiden kohdalla voimakasta kasvua. Kahden viikon ilmaantuvuudet 100 000 henkilöä kohden 6.9.2021 olivat, Serbia: 540, Bosnia-Hertsegovina: 227, Albania: 410, Montenegro: 1309, Kosovo: 1241, Pohjois-Makedonia: 538.

3.2 Iso-Britannia

Iso-Britanniassa tapausmäärät kasvoivat voimakkaasti kesä-heinäkuussa delta-variantin levitessä väestössä. Heinäkuun puolenvälin jälkeen tartuntamäärät kääntyivät laskuun siitä huolimatta, että Iso-Britannia on luopunut suurimmasta osasta rajoitustoimia. Tapausmäärien lasku näyttää kuitenkin pysähtyneen elokuussa ja viikkoa kohden raportoidut tapausmäärät ovat nyt kasvussa. 14 päivän ilmaantuvuus 100 000 henkilöä kohden 6.9.2021 oli 713. Maan koronarokotuskattavuus on hyvä, 6.9.2021 ensimmäisen rokoteannoksen saaneita oli 89 % ja toisen annoksen saaneita oli 80 % aikuisväestöstä (yli 16-vuotiaat).

3.3 Amerikka

Amerikassa epidemiatilanne on kääntynyt huonompaan suuntaan. Tilanteet kuitenkin vaihtelevat eri maissa. Yhdysvaltojen epidemiatilanne on kääntynyt huonompaan suuntaan heinäkuun kuluessa ja tapausmäärät ovat olleet kasvussa elokuusta alkaen, joskin aivan viime päivinä on havaittavissa kasvun taittumista. 14 päivän ilmaantuvuus 100 000 henkilöä kohden 6.9.2021 oli 675. Kanadassa oli keväällä ja alkukesällä voimakas kolmas epidemia-aalto, joka kesän kuluessa vaimentui, mutta elokuussa tapausmäärät kääntyivät uudestaan kasvuun, joka yhä jatkuu. 14 päivän ilmaantuvuus 100 000 henkilöä kohden 6.9.2021 oli 129. Brasiliassa tapausmäärissä on tapahtunut vaihtelua. Nyt tapausmäärät ovat laskussa ja 14 päivän ilmaantuvuus 100 000 henkilöä kohden 6.9.2021 oli 150. Meksikossa tapausmäärät ovat kääntyneet laskuun voimakkaan epidemia-aallon jälkeen. 14 päivän ilmaantuvuus 100 000 henkilöä kohden 6.9.2021 oli 157. Argentiinassa ja Chilessä tapausmäärät olivat touko-kesäkuussa voimakkaassa kasvussa, mutta tapausmäärät kääntyivät selvään laskuun kesäkuun lopulla ja heinäkuussa. Lasku jatkuu yhä.

3.4 Aasia

Yleiskuvana voidaan todeta, että epidemiatilanne huononeminen Aasiassa erityisesti Läntisen Tyynenmeren alueella on tältä erää pysähtynyt. Tilanteet kuitenkin vaihtelevat maittain. Intiassa oli erittäin voimakas toinen epidemia-aalto, joka on nyt laantunut. Tapausmäärät laskivat nopeasti, tosin viimeisten viikkojen aikana lasku on pysähtynyt ja kääntynyt taas uudestaan hienoiseen kasvuun. Intian 14 päivän ilmaantuvuus 100 000 henkilöä kohden 6.9.2021 oli 42. Myös esimerkiksi Myanmarissa, Malediiveilla ja Filippineillä tapausmäärät ovat kasvussa. Toisaalta Thaimaassa, Indonesiassa ja Malesiassa tapausmäärät ovat laskussa.

Etelä-Koreassa on käynnissä viides epidemia-aalto, joka on näkynyt tapausmäärien selvänä kasvuna. Etelä-Korean 14 päivän ilmaantuvuus 100 000 henkilöä kohden 6.9.2021 oli 47. Japanissa on sama tilanne ja viides epidemia-aalto jatkuu varsin voimakkaana, tosin tapausmäärissä nähdään selvää laskua. Japanin 14 päivän ilmaantuvuus 100 000 henkilöä kohden 6.9.2021 oli jo 221. Kiinassa, Hongkongissa ja Macaossa epidemiatilanne on rauhallinen. Taiwanissa tapausmäärät ovat laskeneet selvästi kevään epidemia-aallon huipun jälkeen ja epidemiatilanne on nyt rauhallinen. Singaporen epidemiatilanne kääntyi heinäkuussa pitkän rauhallisen jakson jälkeen huonompaan suuntaan. Tapausmäärät laskivat elokuussa, mutta ovat kääntyneet uudelleen kasvuun syyskuussa. Singaporen 14 päivän ilmaantuvuus 100 000 henkilöä kohden 6.9.2021 oli 37.

Israelissa epidemiatilanne on huonontunut ja tapausmäärät ovat kasvaneet. 14 päivän ilmaantuvuus 100 000 henkilöä kohden 6.9.2021 oli 1369. Israel on rokotanut nopeasti väestöään ja rokotuskattavuus yhden ja kahden annoksen saaneiden osalta on yli 60 %. Rokotuskattavuus Israelissa kasvaa nyt kuitenkin tällä hetkellä hitaasti. Siitä huolimatta maa on juuri käynnistänyt rokotusten 3. annosten antamisen. Saudi-Arabiassa ja Iranissa tapausmäärät ovat laskussa.

3.5 Afrikka

Afrikassa on edelleen käynnissä kolmas epidemia-aalto, joka jatkuu varsin voimakkaana, vaikka tapausmäärät ovat viime viikkoina laskeneet. Etelä-Afrikan raportoimat tapaukset vaikuttavat voimakkaasti koko Afrikan tilannekuvaan. Etelä-Afrikassa uusi koronavirusmuunnos aiheutti voimakkaan toisen epidemia-aallon vuodenvaihteessa. Epidemiatilanne rauhoittui helmikuun aikana, mutta toukokuussa alkoi kolmas epidemia-aalto, joka jatkuu edelleen, vaikka tapausmäärät ovatkin laskussa. Etelä-Afrikan 14 päivän ilmaantuvuus 100 000 henkilöä kohden 6.9.2021 oli 217. Tapausmäärien nousua on havaittu useassa Afrikan maassa.

3.6 Oseania

Australiassa ja Uudessa-Seelannissa epidemiatilanne jatkui pitkään rauhallisena. Australiassa tapausmäärät ovat kuitenkin selvästi nousseet 14 päivän ilmaantuvuus 100 000 henkilöä kohden 6.9.2021 oli 69. Australia on myös raportoinut COVID-19 liittyvistä kuolemantapauksista. Uudessa-Seelannissa alkoi elokuun lopulla epidemia-aalto, joka on tehokkaiden rajoitustoimen ansiosta selvästi vaimentunut. 14 päivän ilmaantuvuus 100 000 henkilöä kohden 6.9.2021 oli 15 eli samalla tasolla kuin mitä Uusi-Seelanti raportoi kevään 2020 epidemiahuipun aikoihin.